

ELŐTERJESZTÉS a Képviselő-testület ülésére

Tárgy: Budapest XII. kerületben lévő közterület elnevezése

Tisztelt Képviselő-testület!

Az előterjesztés közterület elnevezésére vonatkozó javaslat elfogadására irányul.

Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) a Normafa rehabilitációs program keretén belül, többéves előkészítő munka során 2017. év őszére befejezte a Hotel Olimpia kisajátítási folyamatát, így lehetőség nyílt egy új közúti nyomvonal kialakítására, mely a Normafa védett természeti területétől távolabb biztosít új közlekedési nyomvonalat a közúti forgalom számára. Jelen előterjesztés az újonnan létrejött út elnevezésére irányul. A Normafa különleges központi adottságú területén számos fejlesztés és közterület-elnevezés történt a közelmúltban. Az egykori Hotel Olimpia helyén létrejött parkot a hegyvidékiek javaslata alapján elneveztük Eötvös Lóránd parknak, az Eötvös út folytatásaként sétányként megújuló közterületet Kopp Mária sétánynak.

Az Önkormányzathoz közterület-elnevezésre irányuló kezdeményezés érkezett, mely szerint az újonnan kialakult közterületet nevezzük el Detre László utcának. Detre László 1929-ben, 23 évesen, a Svábhegyi Asztrofizikai Observatóriumba került, amelynek 1943-tól igazgatója lett. Ezt a tisztséget haláláig, 1974-ig töltötte be. Fentiek okán érdemesnek tartjuk, hogy kerületünk a közterület elnevezésével emléket állítson munkásságának.

Detre László életrajzát az előterjesztés 2. számú melléklete tartalmazza.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 23. § (4) bekezdés 6. pontja szerint a fővárosi önkormányzat feladata többek között az érintett kerületek véleményének kikérésével közutak, közparkok, közterek elnevezése. A közterület- és városrésznevek megállapításáról, azok jelöléséről, valamint a házsám-megállapítás szabályairól szóló 94/2012. (XII. 27.) Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Főv. Kgy. rendelet) 5. §-a értelmében a fővárosi kerületek is kezdeményezhetik a Fővárosi Közgyűlésnél közterület elnevezését, elnevezés megváltoztatását. A kezdeményezést Budapest Főváros Önkormányzata főpolgármestere részére kell megküldeni, aki azt a Fővárosi Közgyűlés elé terjeszti. Az elnevezésről, az elnevezés megváltoztatásáról a Fővárosi Közgyűlés dönt.

A Főv. Kgy. rendelet 9. § (1) bekezdése alapján személyről közterületet elnevezni halála után, legalább 5 év elmúltával lehet.

Javaslom, hogy a Képviselő-testület kezdeményezze a Fővárosi Közgyűlésnél a Budapest XII. kerület, 9121/27 és a 9116/13 hrsz. alatti közterület elnevezését Detre László útra.

Az új elnevezés ingatlanok számára házsám módosítással, lakcímkártya cserével nem jár.

Az előterjesztést véleményezésre megküldtem a Tulajdonosi és Városfejlesztési Bizottságnak. A Bizottság véleményéről a testületi ülésen adok tájékoztatást.

Kérem a Képviselő-testületet, hogy az előterjesztésben kifejtett indokok alapján a következő határozati javaslatot fogadja el:

Határozati javaslat:

Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Képviselő-testülete javasolja a Fővárosi Közgyűlésnek, hogy a Budapest Főváros XII. kerület, 9121/27 és a 9116/13 hrsz. alatti közterületet nevezze el Detre László útnak.

(A döntéshozatal módja: egyszerű többség)

Budapest Hegyvidék, 2024. május „8”

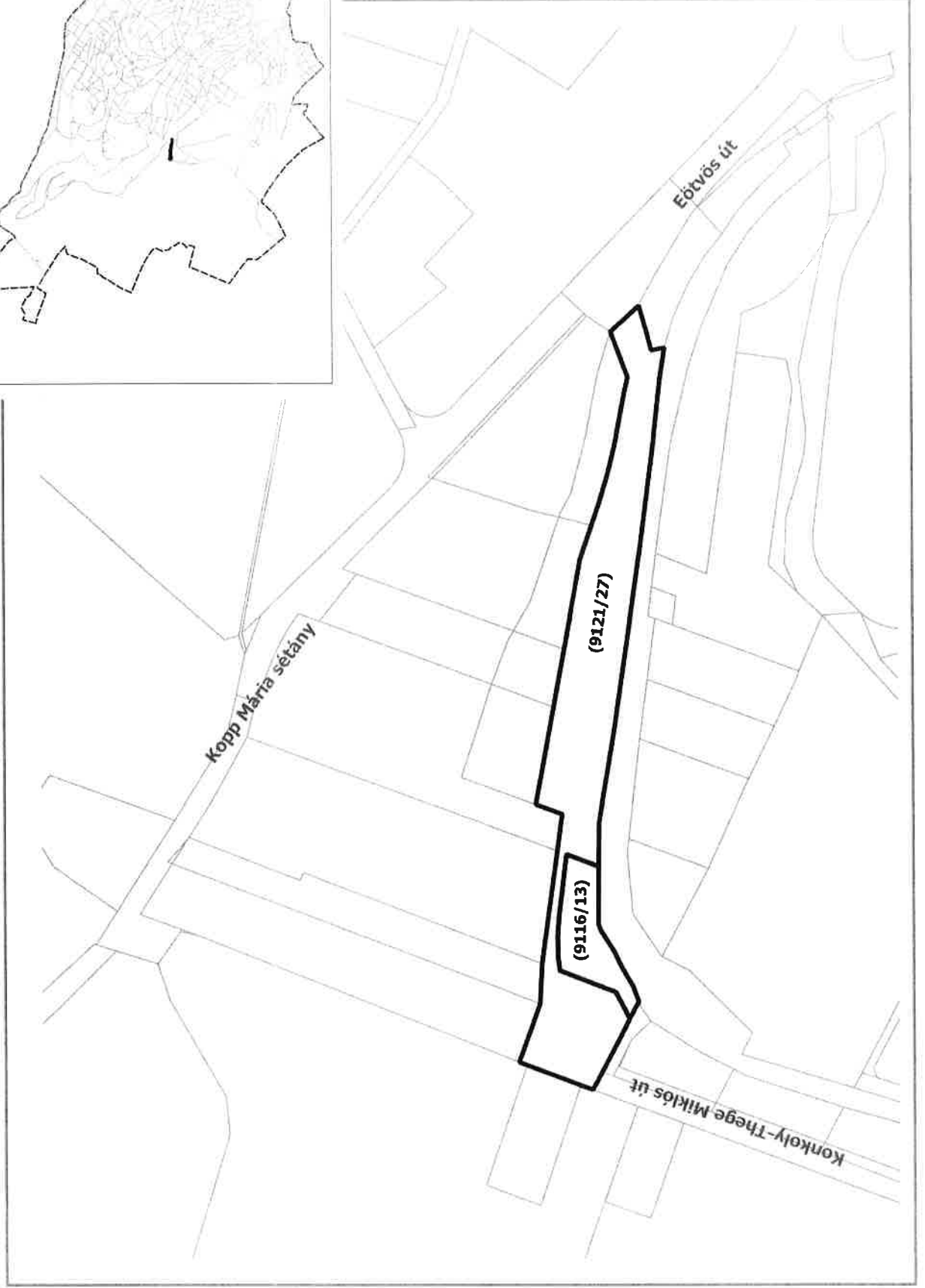
Pokorni Zoltán
polgármester

Láttam:

dr. Gottfried-Tusor Gabriella
jegyző

Melléletek:

1. melléklet: Térképkivonat
2. melléklet: Életrajz

Detre László

Detre László Szombathelyen született, 1906. április 19-én. Eredeti neve Dunst László volt. A nagy hírű szombathelyi Premontrei Gimnáziumban tanult már középiskolás korában nagy érdeklődéssel fordult a matematika felé. Kiváló képességeit bizonyítja, hogy 1924-ben országos tanulmányi versenyt nyert matematikából, majd a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen matematikát és fizikát tanult. 1924-től az Eötvös Collegium diákja volt.

A Klebelsberg Kunó által létrehozott ösztöndíjprogram keretében 1927-től a berlini Kaiser Wilhelm (a mai Humboldt) Egyetemen folytatta, majd fejezte be tanulmányait. Oktatói között találjuk Albert Einsteint, Max Planckot és Paul Guthnickot is. Érdeklődése ekkorra már végérvényesen a csillagászat felé fordult, amit a csillagok térbeli eloszlásáról írt doktori értekezése is bizonyít. 1929-ben, 23 évesen, a Svábhegyi Asztrofizikai Observatóriumba került, amelynek 1943-tól igazgatója lett. Ezt a tisztséget haláláig, 1974-ig töltötte be.

Detre László az 1930-as évek elején a változócsillagok kutatásával kezdett foglalkozni, majd az RR Lyrae-csillagok periódusváltozásait vizsgálta. E csillagtípusok változó periódusa egy napnál rövidebb, általában félnapos, és ezért jól megfigyelhető. Detre feleségével - szintén csillagász Balázs Júliával - mintegy negyvenezer felvétel alapján készítette el értékelésüket. Modelljük alapján a csillag forgási periódusa nagy pontossággal meghatározható.

Detre kiváló és szorgalmas megfigyelő volt. Tudta, hogy a magyar csillagászat fejlesztése érdekében magashegyi, jól felszerelt intézetre van szüksége nemzetünknek. Már az 1950-es években elkezdte az Intézet piszkéstetői megfigyelőállomását kiépíteni. 1962-ben egy 60/90/180 cm-es Schmidttávcsövet, 1966-ban egy 50 cm-es Cassegrain-teleszkópot helyeztetett üzembe Piszkéstetőn. A mátrai obszervatórium felszereltsége lehetővé tette a kutatási területek bővítését, a változócsillagok megfigyelésében pedig a munkamegosztás kialakítását. A Svábhegyen a periodikus, Piszkéstetőn pedig az irreguláris változócsillagok megfigyelésére rendezkedtek be. Mindkét kutatási területen azóta is nemzetközi hírű eredményeket érnek el.

A tudományos ismeretek terjesztésének elkötelezett híveként pályafutásának első felében Detre László rendkívül sokat tett a csillagászat népszerűsítéséért. A hazai szerzők közül őt tekinthetjük az első modern csillagászati ismeretterjesztő mű megalkotójának. Az 1939-ben megjelent Üzenetek a világúrból (alcíme Kozmikus hatások a Földön) mind tartalmával, mind

nyelvezetével nagyon magasra helyezi a lécet Számos nemzetközi folyóirat szerkesztőbizottsági tagja volt. Nagy gondot fordított a fiatal csillagásznemzedék képzésére is. Ikergyermekai, Detre Szabolcs és Detre Zsolt az 1980-as moszkvai olimpián bronzérmesek lettek vitorlázásban, unokája Detre Diána szörfös.

Nevét egy kisbolygó is viseli. A Kulin György által felfedezett 1538 Detre nevű kisbolygót nevezték el róla. Az Eötvös Loránd Matematikai és Fizikai Társaság Detre László-díja is az ő emlékéét őrzi.